

POIMINNAT

Talviretkiilyn etuja

- Hyönteiset eivät kiussa.
- Parkkipaikalle mahtuu vaivatta.
- Pakkasessa ei tule kuumaa.
- Suolla voi kulkea uppoamatta.
- Voi tunnistaa talventörröt-täjä.
- Eläinten jälkien löytäminen on helppoa.

MATKAILUOPAS
EEVA UOTILAN
RETKEILYVINKIT

- Töykkälän reitin varrella on luontotorni, josta voi talvella ihailla laajaa suoaluetta ja kesällä kalasaaksen elämää.
- Pukkialon reitillä on Takaniityn vuori, jolla voi kiipeillä ja ajatella sinisiä ajatuksia.
- Paltanvuoren takaa lähtee polku Lakjärven erämaalammelle, jonka rannalla on nuotiopaikka ja laavu, jossa voi yöpyä.

KURJENRAHKAN
KANSALLISPUISTO

- Vuonna 1998** perustettu kansallispuisto on noin 2900 hehtaarin suuruinen alue, jossa kävijä kohtaa laajojen keidassoiden ohella seudulle tyypillistä suo- ja metsämosaikkia sekä suojärviä.
- Pukkialon** saarnialue on vanha havumetsäalue, jossa voi nähdä katkeamattoman puusukupölyn ketjun. Esimerkiksi kääpäläjä on löytynyt alueelta useita kymmeniä.
- Kansallispuiston** merkityt reitit liittyvät alueen ulkopuoliseen Kuhankuonon reitistöön ja Suokullan reittiin.
- Yhdessä** reitit muodostavat yli 300 kilometrin pituisen reitiverkoston.
- Maksullinen** Kuhankuonon retkelykartta kattaa koko aluekokonaisuuden. Karttaa voi kysellä retkelytarvikkeita myyvistä liikkeistä.
- Kuhankuonon** retkelyreitistö on Varsinais-Suomen liiton, kuntien ja maanomistajien yhdessä toteuttama reitistö, joka on 150 kilometrin mittainen. Suokullan reitistö lähtee noin 30 kilometrin päältä Raisiosta ja yhdistyy kuntien ylläpitämään Kuhankuonon retkelyreitistöön.
- Kurjenrahkan** kansallispuiston ja Vaskijärven luonnonpuiston rakenteista vastaa metsähallitus.

KURJENRAHKAN
PALVELUT

- Kurjenpesän** luontotupa Savojärven rannalla. Luontotuvan näyttelyssä (avoimena joka päivä klo 8–20) voi tutustua suoluntuonon ja kurjen elämään.
- Luontotuvan** rannasta pääsee jälle vaikka hiittämään ja kilometrin mittaiselle Karpalopolulle, joka sopii perheen pienimmillekin.
- Luontotuvan** pihassa on käymälät, keittokatos ja näköalatasanne.
- Päiväretkeilyyn** sopivia kuuden kilometrin mittaisia rengasreittejä on kaksi: Savojärven kierros ja Pukkialon kierros.
- Kansallispuiston** reittein varrella on kolme laavaa: Lakjärvi, Varsijoso ja Töykkälä.
- Lisäksi** yhdysreitillä on kuntien ylläpitämää laavaa.
- Savojärven** lainsirannalla on Nousiaisten kunnan omistama virkistysalue Rantapiha. Rantapihalla on myös keittokatos, kuivakäymälät ja rannasta pääsee jälle.

Lähde: Kurjenrahkan opaskartta

Jäänyneellä suolla voi kävellä uppoamatta. Jalan alle jääneen suopursun tuoksu tuntuu selvästi. Matkailuopas Eeva Uotila tuntee Kurjenrahkan tarinan.

Kurjenrahkalla talven hiljaisuus on kesää syvempää

Savojärven kierroksen tekee kolmessa tunnissa, kilometrin mittainen Karpalopolku sopii pienimmillekin. Reiteillä voi tutustua luontoon, historiaan ja kukaties tavata poikaansa etsivän aaveen.

Anne Savolainen teksti ja kuvat

Suo nukkuu vielä yhdeksältä aamulla Kurjenrahkalla Savojärven kierroksen alkupäivässä.

Rajakivi suon laidalla kertoo, että sen ympäri kuljemalla siirtyy Pöytyältä Auraan, Maskuun, Mynämäelle, Nousiaisiin, Ruskolle ja vielä Turkuunkin.

Talvella pitkosuilla ja parkkipaikoilla on kesää enemmän tilaa. Tosin kesällä näille poluille mahtuu suurikin määrä ihmisiä ilman, että heistä on toisilleen häitää, matkailuoppaana Kurjenrahkalla toistakymmentä vuotta toiminut Eeva Uotila kertoo.

Rajakivelle pääsee parkkipaikalta kesällä vaikka rollaattorilla. Talvella viimeinen nousu on jänne, ja retkeen kannattaa varustua kunnon jalkineilla. Pitkosuut ovat hiusen kylmän yön jäljiltä jäissä, eikä linnulla ole vieläkään lämpöä. Liikenteen humina kantautuu kaukaa ja askeleet räpätsevät pitkosuilla.

Erämaasta löytyy historiaa. Renki Ahti Jalonen surmattiin 1918.

Helmikuun aurinko lupaa jo kevättä. Usko vaan, kohta pakkasen lauhuu, Uotila lupaa.

Talven etuja sekini, ettei pitkosuilla tarvitse pysyä: jäänyt suo kantaa ihmisen norkahtamatta.

Metsänpohja on paljas. Muualle satanut ohut lumikerros ei ole läpäissyt metsikön tiheää latvustoa, eikä maasta pikistävien juurakkojen päällä ole kuin kuivuneita neulasia.

Aurinko nousee nopeasti, ja unisesti lauluaantään tapaileva nainen aloittaa sirkutuksen. Kevyttä on jo ilmassa.

Marraskuun ja joulukuun ovat pimeydessään aivan kaameita. Silloin aina toivoisin olevani karhu, talviuistin haaveleva Uotila sanoo ja kääntyy polulle, joka viitan mukaan vie Ahti Jalosen muistomerkillä.

Jykevissä kivimuistomerkeissä lukee "Ahti Jalonen, syntynyt 8.11.1901, kuoli 8.5.1918. Valkoisen terrorin uhri".

Tällä alueella isännät ja rengit tulivat toimen keskenään, mutta Pohjanmaalta tuli punaisten porukka ja tappoi pi-

detyn Suikkisten talon isännän.

Tarina kertoo, että Turusta tuli määräys kostaa teko.

Renkinä ollut Jalonen oli tarinan mukaan lähtenyt kuljetamaan mielisiä veneitä Savojärven yli. Jalosen nunnin löytyi vasta sisällissodan päättyttyä.

Sanotaan, että sumuisina aamuina pitkosuilla voi edellä kulkea mieshahmo, joka 30 metrin jälkeen katoaa. Tai tällä muistomerkillä vievällä polulla voi tulla vastaan mieshahmo, jonka kasvoja ei näy.

Puhutaan, että aave olisi Ahti Jalosen isä, joka etsii poikaansa, Uotila kertoo.

Helluntain tienoilla muistomerkillä tuodaan edelleen luonnonkukkia joka vuosi.

Historiaa on alueella paljon. Muistomerkin lähimaastossa suon laidalla maatu metsäkaartiainsten korsuja, sillä alue oli vielä sotien jälkeenkin pitkään täyttä erämaata.

Metsälampareen kummitustarinoiden jälkeä suolla rarpominen tuntuu sopivalta.

Helmikuun aurinko lämmittää ilmaa jo puoli yhdentoista

maissa selvästi, ja Uotila loikkaa mättäillä edeltä tottuneesti.

Askelten jäljiltä nenää hivelee pakkasessa täysin odottamaton, selvä suopursun tuoksu.

Taidan astua kukkia rikki, mutta ne toipuvat kesällä kylillä.

Savojärven rannalla on nuotiopaikkoja sekä Rantapihassa että Kurjenpesän luontotuvan luona. Koko kierroksen kuluu kolmisen tuntia evästuon kanssa.

Uotila tekee tulet Kurjenpesän nuotiokatoksessa, joka on Savojärven Kallen ja Piinun mailla. Ennen sotiä paikalla asuneesta pariskunnasta on vielä jäljellä muistojen lisäksi navetan kivijalka ja Tortinmäkeen siirretty tanssilava.

Kalle antoi tuohon kukkulaalle sellaisen tehdä, mutta tanssit toivat niin levotonta menoä, että lava siirrettiin pois.

Eeva Uotila pitää tarinoinnista taukoa ja kaataa kuksin kahvia.

Ajattele, että tuosta parkkipaikalta on Turkuun vain 20 minuutin matka.

Kuhankuonon retkeilyreitistö

- Valasranta Valasrannatie 363, Pöytyä
- Eljärvenkulma Honkilahdenie 303, Pöytyä
- Supplonkulma Turunväylä (204) - Ljentsantie
- Soikeroinen Raasinpuortie 269, Pöytyä
- Paltanvuori Paltantie 102, Mynämäki
- Rantapiha Savojärventie 102, Nousiaisten
- Kurjenpesä Kuhankuontie 70, Pöytyä
- Haukkavuori Haukkavuorentie 41, Pöytyä
- Vajoso Lavamäentie 830, Rusko
- Lavamäki Lavamäentie 671, Rusko
- Kangenniemi Nummitie 390, Rusko
- Riviera Ruskotie 45, Masku
- Ruskon hihtokeskus Hujalantie 172, Rusko
- Kerttulan urheilukeskus Kisakatu 3, Rusko